

Kedves Olvasó!

Egyfajta étvágygerjesztést, ízelítőt nyújtva szeretném ismét felkelteni az érdeklődését a Pénzügyi Szemle 2023. évi negyedik számában megjelent izgalmas és tartalmas írások iránt.

Elsőként a Magyar Nemzeti Bank elemzői (akik közül ketten a Neumann János Egyetem MNB intézetének vezetői) vizsgálták az amerikai Federal Reserve jegybank által alkalmazott mennyiségi lazítási programok bejelentésének hatását a részvénypiaci hozamokra. Vajon minden szektor egyformán reagált-e a gazdaságba juttatott pénz mennyiségre? A recesszió és a defláció megelőzése érdekében végrehajtott kvantitatív lazítás (pénznyomtatás) ugyan új banki tartalékokat hoz létre, több likviditást biztosít a bankoknak, ösztönzi a hitelezést és a befektetéseket, vagyis a hitelfelvevők és a befektetők javát szolgálja a megtakarítókkal és a nem befektetőkkel szemben, csökkenti a kamatlábakat, likviditást biztosít a bankrendszernek, fellenoldja a tőzsdét, ugyanakkor a gazdaságra gyakorolt szélesebb körű hatása nem nyilvánvaló, eredményei nem meggyőzőek, okozhat akár inflációt is, de stagflációt is létrehozhat.

Folyóiratunk második tanulmányában a BME fiatal oktatói elemzik azt a finanszírozási rést a hazai kockázati tőke piacon, amit a pénzügyi közvetítőrendszer piaci alapon nem fed le. Két kockázati tőkealap felügyeletét ellátva testközelből látom a kockázati tőke-befektetések jelentős visszaesését, és nem értek egyet azokkal, akik ezt azért üdvözik, mert szerintük a magyar piacon nem szabad az állami alapkezelőknek túlzottan aktívnak lenniük. Számomra nem kérdés, hogy a hazai kkv-k, köztük a startupcégek pénzügyi megerősítésében, finanszírozásában az államnak nagyobb szerepet kellene vállalnia.

Lapunk harmadik tanulmányában Szabó Zsolt, az MFB elemzője foglalja össze kérdőíves felmérésének eredményeit arról, hogy bár a Covid-19 hatására erősödött ugyan a hazai vállalkozások stratégiai gondolkodása, válságállósága, alkalmazkodó- és kezdeményező-képessége, de nem enyhült a hitelfelvétellel szembeni túlzott óvatosságuk, nem változtak a forrásbevonási terveik, a hitelkérelemtől való önkéntes elhatárolódásuk.

A kirekesztés előfordulásának ma egyre nagyobb a kockázata, és már szinte mindenhol jelen van. A társadalmi kirekesztettség a legtöbbször együtt jár a pénzügyi kirekesztéssel. A Pécsi Tudományegyetem doktorandusza tanulmányában azt vizsgálja, hogy miként hatnak egymásra a társadalmi és pénzügyi kirekesztődés kockázatai és kölcsönhatásai, és beazonosítja azokat a személyes és környezeti tényezőket, amelyek meghatározzák a társadalmi és pénzügyi kirekesztődés kockázatának valószínűségét.

Nagyon vártuk már Botos Katalin rendkívül érdekes és alapos megnyilatkozását a magyar infláció „megszaladásának” okairól, valamint leszorításának lehetséges módjairól, eszközeiről (kamatcsökkentés, jövedelemadók progresszív tétele). Megállapításai és következtetései biztosan megosztják majd a témához értő közgazdászokat.

Szerkesztőbizottságunk várja a kommenteket, reakciókat, amelyeket 2024 folyamán teszünk közzé.

Duráczy Bálint tanulmánya áttekintést nyújt a méltán népszerű diákhitel elmúlt két évtizedéről. Az eredeti kormányzati szándék a diákhitellel kapcsolatosan az volt, hogy csökkentse a társadalmi különbségeket, ezért nem kell hozzá hitelbíráló, kezesség, fedezetigazolás, hanem elegendő csupán az aktív hallgatói jogviszony megléte. De vajon ténylegesen betölti-e ezt a küldetését?

Könyvajánlónkban most egy igazán izgalmas, elméletörténeti kérdéseket is fellelő, mégis közérthetően megírt könyvről, Lawrence White: Better Money című monográfiájáról nyújt rövid áttekintést Czeglédi Pál, a Debreceni Egyetem professzora.

Végül közlünk egy interjút a 75 éves Kovács Árpáddal, aki az SZTE GTK professzora, korábban az Állami Számvevőszék és a Költségvetési Tanács elnöke, a Magyar Közgazdasági Társaság örökös tiszteletbeli elnöke. Közpénzügyek területén számomra az első, a number one, a leghitelesebb etalon. Példaértékű és utánózatlan az a szakértelem, tisztesség és humánus, amit öt évtizeden át az állami beruházások ellenőrzése, az állami ellenőrzés rendszere, a privatizáció és korrupcióellenes küzdelem vizsgálata területén alkotott. Szerkesztőbizottságunk nevében köszönöm az eddigi munkásságát, további jó egészséget és hosszú életet kívánok neki.

Köszönöm a most megjelent tanulmányok szerzőinek és lektorainak az alkotói és véleményezői támogatását. Remélem sikerült elcsábítani, izgalomba hozni a tisztelt Olvasót a tanulmányok teljes tartalmának megismeréséhez. Olvasásuk közben mindenkinek ösztönző gondolatokat kívánok!

Prof. Dr. Lukács János
főszerkesztő